

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2CoCsp/24/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8824201076
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 08. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:8824201076.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Muránskej a členov senátu JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Kataríny Krochtovej v spore žalobcu: 1./ J. G., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom T. XX, XXX XX T., 2./ Q. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom T. XX, XXX XX T., 3./ mal. F. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom T. XX, XXX XX T., zastúpený opatrovníčkou žalobkyňou v 2./ rade a 4./ Y. P., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom T. XX, XXX XX T., všetci právne zastúpení Mgr. Ondrej Barna, so sídlom Zámocká 529/34, 091 01 Stropkov, IČO: 52 824 837, proti žalovanému: 1./ Všeobecná úverová banka, a.s.; skrátený názov: VÚB, a.s., so sídlom Mlynské Nivy 1, 829 90 Bratislava, IČO: 31 320 155 a 2./ HeyPay s.r.o., so sídlom Mostová 2, 811 02 Bratislava, IČO: 44 842 414, o nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní žalovaného v 2./ rade proti uzneseniu Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 11Csp/40/2024-81 zo dňa 10. júna 2024, takto jednohlasne

rozhodol:

Potvrdzuje uznesenie vo výrokoch I., II. a V.
Nepripisuje stranám náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Vranov nad Topľou (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) napadnutým uznesením rozhodol (cit.):

„Nariaďuje toto neodkladné opatrenie:

I. Žalovaný v 1.rade a žalovaný v 2.rade sú povinní zdržať sa výkonu záložného práva k nehnuteľnostiam vo výlučnom vlastníctve žalobcu v 1. rade, vedených Okresným úradom Vranov nad Topľou, evidovaných katastrálnym odborom na liste vlastníctva č. XX, v okrese R. F. Q., v obci T., v katastrálnom území T., ako pozemok parc. č. XXX, o výmere 111 m², druh pozemku: zastavaná plocha a nádvorie, pozemok parc. č. XXX, o výmere 456 m², druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie, stavba - rodinný dom s príslušenstvom, postavený na pozemku parc. č. XXX, súpisné č. XX, ktoré sú vo výlučnom vlastníctve žalobcu v 1. rade, a to až do právoplatného skončenia konania vo veci samej.

II. Žalobca v 1.rade má voči žalovaným v 1. a žalovanému v 2. rade nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % s tým, že o výške tejto náhrady bude rozhodnuté v samostatnom uznesení v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

III. Návrh žalobcov v 2., 3. a 4. rade na nariadenie neodkladného opatrenia zamietam.

IV. Žalovanému v 1. a žalovanému v 2. rade vo vzťahu k žalobcovi v 2, 3. a 4.rade náhradu trov konania nepripisuje.

V. Súd ukladá žalobcovi v 1.rade J. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. XX, XXX XX T. povinnosť podať žalobu vo veci samej v lehote 30 dní od doručenia tohto uznesenia.“

2. Rozhodnutie právne odôvodnil ust. § 324 ods. 1 a ods. 3, § 325 ods. 1 a ods. 2 písm. d), § 326 ods. 1, § 328 ods. 1, § 329 ods. 1, § 330 ods. 1, § 333, § 334 a § 336 ods. 1, ods. 2, ods. 3 a ods. 4, § 251, § 255 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), § 21 ods. 2, čl. 16 ods. 6 a ods. 10, § 19 ods. 1 písm. b) a h) zákona č. 527/2002 Zz. o dobrovoľných dražbách a

o doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o dobrovoľných dražbách“).

3. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobcovia v 1./, 2./ a 3./ rade sa prostredníctvom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia domáhali, aby súd uložil žalovaným v 1./ a v 2./ rade zdržať sa výkonu záložného práva k nehnuteľnostiam vo výlučnom vlastníctve žalobcu v 1./ rade, evidovaných na LV č. XX, kat. úz. T., bližšie špecifikovaných vo výroku I. napadnutého uznesenia. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia žalobca v 1./ rade odôvodnil tým, že s veriteľom, t.j. žalovaným v 1./ rade uzavrel spotrebiteľskú zmluvu „Flexihypotéka“ reg. č. XXX/XXXXXX/XX-XXX/XXX zo dňa 05.05.2016 predmetom úverovej zmluvy bolo poskytnutie úveru na bývanie vo výške 27 216 eur.

Dňa 09.05.2016 bol k úverovej zmluve uzavretý Dodatok, ktorým sa mala upraviť výška poskytnutej istiny na sumu 27 000 eur. Za účelom zabezpečenia úveru bola dňa 05.06.2016 uzavretá medzi vtedajšími vlastníckymi predmetných nehnuteľností („záložcovia“), právnymi predchodcami žalobcu v 1./ rade a žalovanou v 1./ rade ako záložným veriteľom Zmluva o zriadení záložného práva. Predmetom záložného práva bol záloh - nehnuteľnosti- zapísané na LV č. XX, kat. úz. T.. Žalobcovia v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia uviedli, že predmet zálohu bol v čase uzavretia Zmluvy o záložnom práve vo vlastníctve právnych predchodcov žalobcu. Nakoľko sa žalovaný dostal s úhradou splátok poskytnutého úveru do omeškania, žalovaný v 2./ rade mu listom zo dňa 24.05.2021 oznámil, že žalovaný v 1./ rade ako záložný veriteľ pristúpi výkonu záložného práva, pričom ho súčasne upozornil, že k tejto situácii nemusí dôjsť pokiaľ uzavrie splátkový kalendár, ktorý chváli samotný veriteľ. Následne, po oslovení žalovaným v 1./ rade došlo k uzavretiu splátkového kalendára. Žalobca v 1./ rade sa snažil splácať poskytnutý úver v sume v zmysle uzavretého splátkového kalendára, najprv v sume 389,9 eur, a neskôr v sume 200 eur, avšak aj napriek svojej snahe plniť záväzok došlo k zo strany žalovaného v 1./ rade k ďalšiemu výkonu záložného práva. Dôvodnosť návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vzhľadli najmä v tom, že nehnuteľnosť, ktorá sa nachádza vo výlučnom vlastníctve žalobcu v 1/ rade je jediným obydľím, v ktorom sa aktuálne zdržiavajú aj žalobcovia v 2./ až 4./ rade. Vyššie spomínaná nehnuteľnosť predstavuje pre žalobcov v 1./ až 4./ obydlie, pričom žalobcovia v 3./ a 4./ rade sú odídcami z Ukrajiny, ktorí majú povolenie o pobyte na území Slovenskej republiky z dôvodu pretrvávajúceho konfliktu. Zároveň uviedol, že žalobkyňa v 2./ rade je opatrovníčkou žalobcov v 3./ a 4./ rade, tak ako to vyplýva z uznesenia sp. zn. 8P/79/2022 zo dňa 17.05.2022 a uznesenia sp. zn. 6P/212/2022 zo dňa 30.11.2022. Naliehavosť rozhodnutia a potrebu nariadenia neodkladného opatrenia bola zvýraznená potrebou poskytnutia účinnej a urýchlenej právnej ochrany s cieľom zamedzenia vydraženia majetku a nehnuteľností predstavujúcich obydlie žalobcov. Ďalej v návrhu žalobca v 1./ rade uviedol, že výkon záložného práva bol začatý už dňa 24.05.2021, pričom mu nebol zrejмый žiaden predchádzajúci postup týkajúci sa výkonu záložného práva. Dodal, že nepozná dátum mimoriadnej splatnosti poskytnutého úveru, avšak aj napriek tejto skutočnosti pokračuje v splácaní poskytnutého úveru. Uviedol, že predmetná nehnuteľnosť predstavuje ich jediné obydlie, ktoré požíva ústavnoprávnu ochranu garantovanú ust. čl. 21 Ústavy SR a nasl. Mal za to, že v prípade vykonania dražby dôjde k situácii kedy budú nehnuteľnosti predané za oveľa nižšiu cenu, než je ich reálna hodnota. Zároveň poukázal na to, že žalovaný v 1./ rade výkon záložného práva odvodzuje od neprijateľných sankcií, ktoré sú súčasťou Zmluvy o poskytnutí úveru. Taktiež poukázal na možné premičanie pohľadávky, ako aj výkonu záložného práva, avšak uviedol, že tieto skutočnosti budú predmetom posudzovania v konaní vo veci samej. Mal za to, že záložný veriteľ mal k dispozícii viacero možností výkonu záložného práva, avšak tento si spomedzi nich vybral ten najinváziívnejší. Neprimeranosť a nemorálnosť konania veriteľa bola daná aj tým, že hodnota nehnuteľnosti podľa názoru žalobcu v 1./ rade prekračuje hodnotu pravdepodobného reálneho dlhu. Výkonom záložného práva dôjde k situácii, kedy budú žalobcovia zbavení obydlia, v ktorom žijú, pričom následky takéhoto konania žalovaných budú fatálne, nakoľko dôjde k zbaveniu vlastníckeho práva žalobcu v 1./ rade k predmetným nehnuteľnostiam. V závere návrhu uviedol, že po vydaní neodkladného opatrenia bude podaná žaloba vo veci samej o určenie neexistencie záložného práva. Vo vzťahu k žalovanému v 2./ rade žalobca v 1./ rade uviedol, že tento koná autonómne na základe pokynu žalovaného v 1./ rade, avšak aj proti nemu smeruje predmetný návrh. Záverom poukázal na potrebu nariadenia neodkladného opatrenia a to vzhľadom na termín konania sa dražby a poukázal na konanie vedené pred Súdny dvorom EÚ, vo veci prejudiciálnej otázky položenej Krajským súdom v Prešove C-351/23.

4. Súd prvej inštancie po oboznámení sa s predloženými listinnými dôkazmi dospel k záveru, že návrh žalobcu v 1./ rade na nariadenie neodkladného opatrenia vo vzťahu k žalovaným je dôvodný. Z doposiaľ predložených listinných dôkazov mal za dostatočne osvedčené, že žalovaný v 1./ rade pristúpil k

výkonu záložného práva predajom nehnuteľností vo výlučnom vlastníctve žalobcu v 1./ rade dobrovoľnou dražbou. Uvedené vyplýva aj z Oznámenia o dobrovoľnej dražbe zn. C. zo dňa 30.04.2024, a taktiež aj z oznámenia o začatí výkonu záložného práva zo dňa 24.05.2021. Rovnako tak z dôkazov predložených v podanom návrhu vyplýva, že dôvodom malo byť uspokojenie pohľadávky žalovaného v 1./ rade, ktorú mal vo vzťahu k žalobcovi v 1./ rade zo Zmluvy o poskytnutí úveru na bývanie - „Flexihypotéka účelová“ zo dňa 05.05.2016. Z pripojenej zmluvy o zriadení záložného práva uzavretej medzi žalovaným v 1./ rade ako záložným veriteľom a právnymi predchodcami žalobcu v 1./ rade ako záložcami bolo zrejmé, že došlo k zriadeniu záložného práva v prospech záložného veriteľa na nehnuteľnosti zapísané na LV č. XX, kat. úz. T.. Vzhľadom a vyššie uvedené skutočnosti súd uviedol, že žalobca v 1. rade ako fyzická osoba, osvedčil existenciu bezprostredne hroziacej ujmy. Mal za to, že v danom prípade bolo dôvodné, aby došlo k dočasnej úprave pomerov strán sporu a tým sa predišlo hroziacej ujme v majetkovej sfére žalobcu v 1./ rade, nakoľko strata obydľia predstavuje takú ujmu, ktorá je spôsobilá existenčne žalobcu ohroziť. Ďalej mal súd osvedčenú aj naliehavosť poskytnutia ochrany skrz inštitút neodkladného opatrenia, nakoľko tento predstavoval jediný účinný prostriedok ochrany v danej situácii. Nariadený rozsah neodkladného opatrenia bol podľa názoru súdu primeraný, pričom uviedol, že žalovaným jeho nariadením nevznikne ujma, nakoľko nedôjde k zmene právneho vzťahu k predmetným nehnuteľnostiam. V prípade ďalšej dispozície s nehnuteľnosťami, ktoré mali byť predmetom dražby by došlo k neprimeranému zásahu práva na obydľie žalobcu v 1./ rade, Týmto konaním by došlo k porušeniu jednak čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ale aj ústavou garantovaných práv žalobcu v 1./ rade. Uviedol, že zásah do vlastníckeho práva žalobcu v 1./ rade a práva na obydľie prostredníctvom dobrovoľnej dražby nemôže byť vykonaný spôsobom, ktorý by nepodliehal súdnej kontrole, nakoľko jeho dôsledkom by bola strata obydľia žalobcu v 1./ rade, Ďalej uviedol, že ako to vyplýva aj z podaného návrhu, vymáhaná pohľadávka nebola právoplatne judikovaná a preto je aj podľa názoru súdu dôvodné a primerané upraviť pomery strán sporu neodkladným opatrením, a to do vyriešenia otázky nastolenej žalobcom v 1./ rade vo veci samej ako aj obsahom platnosti dražby, resp. dôvodov jej neplatnosti vymedzených v zákone. Zároveň súd poukázal na to, že v rámci rozhodovania o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia neprináleží súdu posudzovať úspech strany v konaní vo veci samej. Intenzitu zásahu do vlastníckeho práva prostredníctvom predaja predmetu vlastníctva je potrebné skúmať vo vzťahu k samotnej zabezpečovanej pohľadávke, a preto musí byť výkon záložného práva jednoznačne v súlade s princípom proporcionality. Preto je potrebné posúdiť všetky aspekty daného vzťahu medzi stranami sporu, čo však neprináleží súdu v rámci rozhodovania o neodkladnom opatrení, ale v rámci rozhodovania vo veci samej. V prípade rozhodovania o nariadení neodkladného opatrenia postačuje, a aby sa aspoň osvedčila danosť práva, aby neboli vážnejšie pochybnosti o potrebe bezodkladnej úpravy pomerov strán sporu. Súd mal za to, že žalobca v 1./ rade osvedčil potrebu bezodkladnej úpravy pomerov strán sporu. Potrebu nariadenia neodkladného opatrenia ešte zvýšila skutočnosť, že termín dražby bol stanovený na deň 11.06.2024, čo v čase vydania rozhodnutia súdu prvej inštancie zvýšilo nutnosť úpravy pomerov strán sporu. V závere súd uviedol, že síce otázky nastolené žalobcom v 1./ rade v rámci žaloby vo veci samej môžu byť predmetom žaloby o neplatnosť dražby, avšak judikatúra nevyklučuje možnosť nariadenia neodkladného opatrenia ešte pre jej konaním (viď uznesenie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 8CoCsp/4/2020). Ďalej súd poukázal aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/401/214 zo dňa 28.06.2016. Uviedol, že v danej veci boli splnené všetky predpoklady potrebné na rozhodnutie o nariadení neodkladného opatrenia a preto návrhu žalobcu v 1./ rade v celom rozsahu vyhovel. Poukázal na o, že žalovaný ako veriteľ v dôsledku nariadeného neodkladného opatrenia nestratí žiadne práva záložného veriteľa, tieto však istý čas, do ustálenia obsahu jeho hmotnoprávneho vzťahu so žalobcom nebude môcť vykonávať. Čo sa týka žalobcov v 2./ až 4./ rade, súd návrh na nariadenie neodkladného opatrenia vo vzťahu k nim zamietol, nakoľko títo nemajú žiaden vlastnícky vzťah k nehnuteľnosti, ktorá je predmetom dražby. Nie sú aktívne vecne legitimovanými, avšak skutočnosť, že v danej nehnuteľnosti bývajú maloleté deti bola pri rozhodovaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia súdom zohľadnená.

5. O nároku na náhradu trov konania rozhodol tak, že žalobca v 1./ rade bol v plnom rozsahu úspešný, a preto mu priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Vo vzťahu k žalobcom v 2./ až 4./ rade rozhodol tak, že týmto náhradu trov konania nepriznal, pretože im žiadne nevznikli.

6. Proti výroku I., II. a V. uznesenia podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný v 2./ rade. Namietal nedôvodnosť napadnutého rozhodnutia, a taktiež nesplnenie podmienok vymedzených v ust. § 325 ods. 1 a § 326 ods. 1 CSP. Navrhol, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie zmenil tak, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne. Namietal nedostatok pasívnej legitimácie, pričom

uviedol, že v danom prípade nie je nositeľom žiadneho záložného práva ani iného tvrdeného práva voči žalobcom, ani naopak. Mal za to, že na nariadenie žiadaného opatrenia voči žalovanému v 2./ rade neboli splnené podmienky ustanovené § 326 ods. 1 CSP. Na nariadenie neodkladného opatrenia voči žalovanému v 2./ rade neboli splnené podmienky, nakoľko žalobca v 1./ rade neosvedčil nárok voči žalovanému v 2./ rade. Poukázal na uznesenie Krajského súdu v Bratislave č.k. 6Co/141/2020-90 zo dňa 05.11.2020 a uviedol, že nakoľko bolo neodkladným opatrením zakázané záložnému veriteľovi, t.j. žalovanému v 1./ rade zakázané vykonať záložné právo, tento zákaz platí aj vo vzťahu k dražobníkovi, keďže tento zákaz vyplýva priamo zo zákona. V tejto súvislosti poukázal aj na uznesenie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 21Co/49/2024-361 zo dňa 30.05.2024 a uviedol, že v danom prípade neboli splnené podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia vo vzťahu k žalovanému v 2./ rade. Ďalej s poukazom na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp zn. 6MCdo/5/2012 uviedol, že navrhovateľ neodkladného opatrenia musí pred jeho nariadením preukázať, že uplatňovanie nároku vo veci samej obstojí, a že z jeho strany nepôjde o bezúspešné uplatnenie práva. B tejto súvislosti poukázal na to, že žalobcovia v danom prípade netvrdili skutočnosti o neexistencii pohľadávky žalovaného v 1./ rade, resp. neexistencii záložného práva. Ďalej uviedol, že súd prvej inštancie nemal v danom prípade vôbec osvedčenú existenciu bezprostredne hroziaceho nebezpečenstva. Žalovaný v 2./ rade sa nestotožnil s konštatovaním súdu, že nariadením neodkladného opatrenia sa predídne nenávratným dôsledkom spojeným so zásahom do vlastníckeho práva žalobcu v 1./ rade. Súd podľa názoru žalovaného v 2./ rade nepreukázal, prečo by mal prípadný výkon dražby predstavovať ťažko napravitelný stav vo vzťahu k žalobcovi v 1./ rade, keď navrátenie vlastníckeho práva by bolo možné realizovať len skrz ďalšie súdne konanie. S poukazom na ust. § 228 ods. 2 CSP sa výrok o neplatnosti dražby bude vzťahovať aj na vydražiteľa predmetu dražby, a preto žalobcovi bezprostredne ujma nehrozí. Ďalej poukázal na ust. § 75 OSP a s odkazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1MCdo/2/2011 uzavrel, že žalobca v 1./ rade neosvedči nebezpečenstvo vzniku nenávratného alebo ťažko napravitelného stavu. Súd v odôvodnení napadnutého uznesenia neuviedol, prečo by mal byť výkon záložného práva žalovaným v 1./ rade zakázaný, a preto navrhol, aby odvolací súd rozhodol tak, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia v plnom rozsahu zamietne.

7. Ďalšie vyjadrenia vo veci podané neboli.

8. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (ustanovenie § 34 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie vo výroku I., II. a V., ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (ustanovenie § 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného v 2./ rade nie je dôvodné.

9. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

10. Súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností prijal správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdom prvej inštancie, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje (§ 387 ods. 2 CSP).

11. Podľa ust. § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

12. Podľa § 324 ods. 1 CSP, pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

13. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

14. Podľa ust. § 325 ods. 2 písm. c) CSP, neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby nenakladala s určitými vecami alebo právami, d) niečo vykonala, niečoho sa zdržala alebo niečo znášala.

15. Podľa § 326 ods. 1, 2 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha. K návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva.

16. Na základe vyššie spomínaného možno konštatovať, že neodkladné opatrenie možno nariadiť v dvoch situáciách, a teda, ak existuje potreba bezodkladnej úpravy pomerov alebo ak je obava z ohrozenia exekúcie. Neodkladné opatrenie je potrebné vnímať ako mimoriadny prostriedok úpravy pomerov medzi stranami sporu, ktorým môže súd nariadiť, aby určitá strana v konaní niečo vykonala, niečoho sa zdržala alebo niečo znášala. Nariadením neodkladného opatrenia tak dochádza k obmedzeniu dispozičných práv, pričom sa sleduje ochrana pred znevýhodnením postavením tej - ktorej strany sporu. Zároveň, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je potrebné uviesť popri všeobecných náležitostiach žaloby podľa § 132 CSP aj opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov. Vzhľadom na mimoriadny charakter procesného inštitútu neodkladného opatrenia odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že o tomto návrhu nerozhoduje súd na základe postupov dokazovania za účelom rozhodnutia vo veci samej, ale najmä na základe základných skutočností osvedčujúcich záver o trvaní a dôvodnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana.

17. Odvolací súd považuje za potrebné poukázať na skutočnosť, že v rámci konania o vydanie neodkladného opatrenia je rozsah dokazovania (osvedčovanie) podstatne zúžený, a to v dôsledku účelu a podstaty predbežného opatrenia, lehoty na rozhodnutie o návrhu a pod. Osvedčovanie teda v kontexte rozhodovania o nariadení neodkladného opatrenia značí, že súd prostredníctvom označených dôkazov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti, ktoré sú dôležité pre rozhodovanie o návrhu na predbežné opatrenie. Výsledkom takéhoto postupu je to, že osvedčované skutočnosti sa súdu so zreteľom na všetky okolnosti prípadu javia pravdepodobné. (viď uznesenie Najvyššieho Súdu SR sp. zn. 2Cdo 104/2010, 2Cdo 105/2010).

18. Potrebné je podotknúť, že uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia predstavuje dočasné rozhodnutie súdu, ktorého účelom je dočasná úprava pomerov strán a podmienkou pre jeho vydanie je osvedčenie, že bez okamžitej, i keď len dočasnej úpravy právnych pomerov, by bolo právo tej ktorej strany ohrozené. Treba však zdôrazniť, že neodkladné opatrenie má charakter preventívneho riešenia vzťahu medzi stranami a nachádza svoje uplatnenie vtedy, ak je dôvodná obava, že jeho nenariadením by sa zhoršila pozícia žalobcu, alebo by vznikol priestor k tomu, aby bol vykonaný právny úkon, ktorý by vytvoril nezvratný právny stav. Taktiež súd pri rozhodovaní o nariadení neodkladného opatrenia musí mať rozhodujúce skutočnosti osvedčené, musí zvažovať, či je osvedčený nárok a či je nariadenie neodkladného opatrenia potrebné. (viď Uznesenie Najvyššieho Súdu SR sp. zn. 3Obdo/1/2017).

19. Dočasný charakter neodkladného opatrenia značí, že pred jeho nariadením nemusí súd zisťovať všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia vo veci samej a pri ich zisťovaní nemusí byť dodržaný formálny postup predpísaný pre dokazovanie. To však nepredstavuje tú skutočnosť, že súd môže neodkladné opatrenie nariadiť len na základe tvrdenia žalobcu bez toho, aby bola osvedčená pravdepodobnosť nároku a nebezpečenstvo hroziacej ujmy. Zásah do práv predbežným opatrením (neodkladným opatrením) dotknutej osoby musí byť primeraný osvedčenému porušeniu (ohrozeniu) práv a právom chránených záujmov, takisto primeraná musí byť aj prípadná ujma, ktorá vznikne z neodkladného opatrenia dotknutej strane. Pod pojmom dočasná úprava pomerov medzi stranami je pritom potrebné rozumieť prípad, kedy existuje dôvodná potreba dočasne regulovať isté právne vzťahy medzi stranami, pretože hrozí vznik reálnej ujmy, resp. jej zväčšovanie. (viď uznesenie Najvyššieho Súdu SR sp. zn. 3Obdo/1/2017/). Rovnako tak, ako bolo vyššie spomenuté, nariadenie neodkladného opatrenia má povahu osvedčovania, čo značí, že súd na základe dostupných dôkazných prostriedkov zisťuje len tie najvýznamnejšie relevantné skutočnosti, pričom pri ich zisťovaní nemusí dbať na všetky formality, tak ako to je pri dokazovaní. (viď Uznesenie Najvyššieho Súdu SR, sp. zn. 9Cdo/293/2020).

20. Odvolací súd zdôrazňuje, že pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení súd neskúma okolnosti, ktoré sú dôležité pre konanie vo veci samej a svojím rozhodnutím nemôže prejudikovať rozhodnutie

vo veci samej. Ide len o skúmanie splnenia podmienok potreby bezodkladnosti vydania rozhodnutia, o ktoré strana žiada, resp. pravdepodobnosti ohrozenia jej práv a oprávnených záujmov. V prípade rozhodovania o neodkladnom opatrení nie je potrebné, aby strana predložila dôkazy, ktoré by s istotou preukázali ohrozenosť jej práva, avšak musí predložiť aspoň také dôkazy, ktoré by jej právo alebo ohrozenie tohto práva alebo výkonu rozhodnutia aspoň osvedčovali a jej tvrdenia aspoň spravdepodobňovali.

21. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca v 1./ rade sa návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia domáhal, aby súd uložil žalovanému v 1./ a v 2./ rade povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva k nehnuteľnostiam, bližšie špecifikovaným vo výrokovvej časti napadnutého uznesenia. Potrebu a naliehavosť bezodkladnej úpravy odôvodnil tým, že žalovaný v 1/ rade pristúpil k výkonu záložného práva, čo mu bolo oznámené listom zo dňa 24.05.2021. Naliehavosť a potrebu urýchleného rozhodnutia o návrhu odôvodnil ďalej tým, že Oznámením o dražbe (č.l. 60) zo dňa mu bolo oznámenie, že dátum a čas dražby mal byť dňa 11.06.2024 o 11.00 hod. Predmetom dražby mali byť vyššie špecifikované nehnuteľnosti, medzi ktorými sa nachádza stavba - rodinný dom súp. č. XX, zapísaný na LV č. XX, okres R. F. Q., obec T..

22. Odvolací súd mal vzhľadom na skutočnosti vyplývajúce z obsahu spisu dostatočným spôsobom osvedčenú potrebu neodkladnej úpravy pomerov účastníkov konania. Súd prvej inštancie sa v odôvodnení napadnutého uznesenia vypořiadal so všetkými podstatnými náležitosťami a preskúmal všetky predpoklad, ktoré sú pre rozhodnutie o nariadení neodkladného opatrenia v rozsahu navrhovanom žalobcom v 1./ rade potrebné. Rozhodnutie súdu prvej inštancie preto považuje odvolací súd za preskúmateľné v takej miere, že nedošlo k porušeniu práva strán na spravodlivý proces, keď súd dal jasné a stručné odpovede na tie otázky, ktoré mali pre vec podstatný význam.

23. Žalobca v 1./ rade osvedčil, že je výlučným vlastníkom nehnuteľností evidovaných v katastri nehnuteľností na LV č. XX, okres R. F. Q., obec T., kat. úz. T., a to v spoluvlastníckom podiele 1/1. Ďalej osvedčil, že medzi žalovaným v 1./ rade ako veriteľom a žalobcom v 1./ rade ako dlžníkom bola dňa 05.05.2016 uzavretá zmluva o poskytnutí úveru na bývanie „Flexihypotéka účelová“ na základe ktorej žalovaný v 1./ rade poskytol žalobcovi v 1./ rade hypotekárny úver vo výške 27 216 eur. Na zabezpečenie pohľadávky žalovaného v 1./ rade, ktorá vyplývala zo Zmluvy o úvere bola v rovnaký deň medzi žalovaným v 1./ rade ako záložným veriteľom a vtedajšími vlastníkami predmetných nehnuteľností ako záložcami uzatvorená Zmluva o zriadení záložného práva k predmetným nehnuteľnostiam (č. l. 32 a nasl.). Listom zo dňa 24.05.2021 bolo žalobcovi žalovaným v 2./ rade oznámené, že žalovaný v 1./ rade pristúpil k výkonu záložného práva. To že žalovaný v 1./ rade pristúpil k výkonu záložného práva je zrejme aj z Oznámenia o dobrovoľnej dražbe zo dňa 30.04.2024, pričom termín konania dražby bol stanovený na deň 11.06.2024.

24. Vzhľadom na uvedené skutočnosti má odvolací súd za to, že neodkladné opatrenie predstavuje v danej situácii účinný a efektívny nástroj, ktorým možno zamedziť situácii, kedy dôjde k zbaveniu žalobcu v 1./ rade jeho vlastníckeho práva k predmetu zálohu. Správne súd prvej inštancie rozhodol, keď vyhovel návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa zamedzí, resp. predíde situácii, ktorá bude mať za následok stratu obydlia žalobcu v 1./ rade a jeho rodinných príslušníkov. Súd trvanie neodkladného opatrenia obmedzil na čas do právoplatného skončenia konania vo veci samej, čím zabezpečil dočasnú ochranu jednak vlastníckych práv žalobcu, ale taktiež neprímerane nezaťažil žalovaného v 1./ a v 2./ rade.

25. Výkonom záložného práva je umožnené veriteľovi výrazným spôsobom zasiahnuť do majetkových práv dlžníka bez súdnej ingerencie alebo akejkoľvek inej štátnej kontroly. Predstavuje natoľko závažný inštitút, že súd by bez náležitého zistenia skutkových a právnych okolností v žiadnom prípade nemal odoprieť ochranu tomu, kto sa tejto ochrany domáha.

26. Predaj zálohu na dobrovoľnej dražbe upravuje z. č. 527/2002 Z.z. Tento zákon bol prijatý v rámci reformy záložného práva, cieľom ktorej bolo vytvorenie takého právneho rámca, pre záložné právo, ktorý bude smerovať k rozšíreniu možnosti financovania podnikateľských aktivít. Dobrovoľná dražba je proces bez obligatórnej preventívnej kontroly zmluvných podmienok. Otázka, či pohľadávka existuje a v akej výške je spravidla na posúdení podnikateľov. Súdne konanie pred vykonaním dobrovoľnej dražby (ex ante) je akýmsi fakultatívnym filtrom vykonania dražby s cieľom garantovať minimálnu

súdnu ochranu, akej by sa dostalo v konaní podľa druhej časti CSP. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na závery Ústavného súdu SR sp. zn. PI ÚS 23/2014 kde okrem iného uviedol, že „nad rámec uvedeného ale ústavný súd pripomína, že sa už vyslovil, že podľa platnej právnej úpravy zákona o dobrovoľných dražbách je rozsah prostriedkov následnej nápravy proti výkonu záložného práva obmedzený v podstate len na žalobu o neplatnosť dobrovoľnej dražby (§ 21 zákona o dobrovoľných dražbách) a takáto následná prípadná obrana záložcu je podstatne sťažená (uznesenie ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 261/2013 z 30. apríla 2013). Sťaženie následnej súdnej kontroly dobrovoľnej dražby by malo byť kompenzované dostatočnou preventívnou a priebežnou kontrolou dobrovoľnej dražby orgánom verejnej moci“. Odsunutie spotrebiteľov len na ex post súdnu ochranu by pri naplňovaní čl. 6 Smernice Rady 93/13 ES o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách odporovalo újnému princípu efektivity. Hoci vo svetle judikatúry Súdneho dvora EÚ (viď rozsudok SD - 34/13), ktorá hovorí o tom, že ustanoveniam Smernice Rady 93/13/EHS neodporuje vnútroštátna úprava, ktorá pripúšťa vymożenie pohľadávky založenej na zmluvných podmienkach, ktoré sú prípadne nekalé, mimosúdnym výkonom záložného práva na nehnuteľný majetok, ktorý poskytol spotrebiteľ na zabezpečenie pohľadávky, avšak táto právna úprava nemôže znemožňovať, resp. prakticky sťažovať ochranu práv, ktoré sú touto smernicou spotrebiteľovi priznané.

27. Výkon záložného práva sa nepochybne môže dotknúť obydlia žalobcov. Právo na obydlie je priznané aj Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len Dohovor a to v zmysle čl. 8), ktorý je pre Slovenskú republiku záväzný, a v zmysle čl. 7 ods. 5 Ústavy SR má prednosť pred zákonom. „Strata domova je najextrémnejšou formou zásahu do práva na rešpektovanie obydlia. Ktokoľvek, komu hrozí zásah takéhoto rozsahu, by v zásade mal mať možnosť nechať posúdiť primeranosť tohto opatrenia nezávislým súdom z hľadiska relevantných zásad podľa článku 8 Dohovoru, a to aj vtedy, ak podľa vnútroštátnej legislatívy právo na držbu nehnuteľnosti zaniklo“ (porovnaj McCann proti Spojenému kráľovstvu zo dňa 13.05.2008 sp.zn. 19009/2004). „Každopádne, garancie, ktoré poskytuje Dohovor o ochrane ľudských práv a slobôd („Dohovor“) požadujú, aby zásah do sťažovateľovho práva na rešpektovanie jeho obydlia nebol iba legálny, ale taktiež primeraný podľa odseku 2 článku 8 k cieľu sledovanému, a to s ohľadom na okolnosti prípadu. Následne, žiadne ustanovenie vnútroštátneho práva by nemalo byť vkladané a aplikované spôsobom nezlučiteľným so záväzkami Chorvátska vyplývajúcimi z Dohovoru (pozri Stanková v. Slovensko, citovaný vyššie, § 24, 9. október 2007).“ (Rozsudok Paulić v. Chorvátsko z 1. marca 2010 (Sťažnosť3572/06).

28. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Súdneho dvora z 10. septembra 2014 vo veci C 34/13 Monika Kušionová proti SMART Capital, a.s.. Podľa článkov 60 až 67 tohto rozhodnutia, „Pokiaľ ide o účinnú a odrádzajúcu povahu, na jednej strane písomné pripomienky, ktoré Súdnemu dvoru predložila slovenská vláda, spresňujú, že v priebehu tohto konania o mimosúdnom výkone záložného práva môže príslušný vnútroštátny súd na základe § 74 ods. 1 a § 76 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku prijať predbežné opatrenia zakazujúce pokračovanie v uskutočnení tohto predaja. (61) Na druhej strane, ako bolo pripomenuté v bodoch 31 a 32 tohto rozsudku, je zjavné, že zákon č. 106/2014 Z. z. prijatý 1. apríla 2014, ktorý nadobudol účinnosť 1. júna 2014 a je uplatniteľný na všetky zmluvy o zriadení záložného práva platné od tohto dňa, zmenil procesné pravidlá uplatniteľné na zmluvnú podmienku, ako je podmienka dotknutá vo veci samej. Konkrétne § 21 ods. 2 zákona o dobrovoľných dražbách v platnom znení umožňuje súdu, aby v prípade spochybnenia platnosti podmienky záložnej zmluvy určil neplatnosť dražby, pričom toto rozhodnutie so spätnou účinnosťou stavia spotrebiteľa takmer do rovnakého postavenia v porovnaní s tým, ktoré mal pôvodne, a teda v prípade protiprávnosti dražby neobmedzuje náhradu jeho škody iba na finančnú kompenzáciu. (62) Pokiaľ ide o primeranú povahu sankcie, osobitnú pozornosť treba venovať okolnosti, že majetok dotknutý konaním o mimosúdnom výkone záložného práva, o ktorý ide vo veci samej, je nehnuteľnosť určená na bývanie a jeho rodiny. (63) Strata rodinného obydlia totiž môže vážne ohroziť nielen práva spotrebiteľa (rozsudok Aziz, EU:C:2013:164, bod 61), ale aj uviesť rodinu dotknutého spotrebiteľa do osobitne citlivej situácie (pozri v tomto zmysle uznesenie predsedu Súdneho dvora vo veci Sánchez Morcillo a Abril García, EU:C:2014:1388, bod 11). (64) V tejto súvislosti Európsky súd pre ľudské práva rozhodol, že strata bývania je jedným z najvážnejších zásahov do práva na rešpektovanie obydlia a každý, komu takýto vážny zásah hrozí, musí mať v podstate možnosť predložiť primeranosť takého opatrenia na súdne preskúmanie (pozri rozsudky ESLP McCann v. Spojené kráľovstvo, č. 19009/04, § 50, ESLP 2008, a Rousk v. Švédsko, č. 27183/04, § 137). (65) V práve Únie predstavuje právo na obydlie základné právo zaručené článkom 7 Charty, ktoré musí vnútroštátny súd zohľadniť pri vykonávaní smernice 93/13. (66) Konkrétne, pokiaľ ide o dôsledky, ktoré pre spotrebiteľa a jeho rodinu spôsobuje vystaňovanie z obydlia

predstavujúceho ich hlavné bydlisko, Súdny dvor už zdôraznil dôležitosť toho, aby príslušný vnútroštátny súd disponoval predbežnými opatreniami umožňujúcimi prerušenie, prípadne zmarenie protiprávneho konania o výkone rozhodnutia týkajúceho sa nehnuteľnosti zaťaženej hypotékou v prípade, keď je prijatie takýchto opatrení potrebné na zabezpečenie efektivity ochrany zaručenej smernicou 93/13 (pozri v tomto zmysle rozsudok Aziz, EU:C:2013:164, bod 59). (67) V prejednávanej veci možnosť príslušného vnútroštátneho súdu prijať predbežné opatrenie, ako je uvedené v bode 60 tohto rozsudku, môže zjavne predstavovať primeraný a účinný prostriedok na zabránenie uplatňovaniu nekalých podmienok, čo musí overiť vnútroštátny súd.“

29. Odvolací súd je toho názoru, že žalobca v 1./ rade osvedčil nalievajú potrebu úpravy pomerov strán sporu prostredníctvom neodkladného opatrenia. Neodkladné opatrenie zabezpečí v danom prípade efektívny a účinný prostriedok, ktorým sa zamedzí vzniku trvalých a nepriaznivých následkov pre žalobcu v 1./ rade. Zároveň je potrebné zdôrazniť, že nariadeným neodkladným opatrením nedôjde k neprimeranému zásahu do práv žalovaného v 1./ a v 2./ rade. Trvanie neodkladného opatrenia súd prvej inštancie časovo obmedzil do právoplatného skončenia konania vo veci samej a zároveň žalobcovi uložil povinnosť v lehote 30 dní od doručenia napadnutého uznesenia podať žalobu vo veci samej. Je ďalej zrejmé, že v súvislosti s nariadeným neodkladným opatrením žalobca v 1. rade podal na OS Vranov nad Topľou proti žalovanému v 1. rade žalobu o určenie neexistencie záložného práva k predmetným nehnuteľnostiam. V rámci konania sa bude súd prvej inštancie zaoberať námietkami a argumentmi žalobcu v 1./ rade týkajúcich sa pohľadávky, ktorá je záložným právom zabezpečená, ale taktiež aj argumentmi vznesenými žalovaným. Nateraz sa odvolaciemu súdu javí, že žalobca v 1./ rade predmetným návrhom osvedčil dôvodnosť a nalievavosť úpravy pomerov medzi stranami sporu, čo bolo odôvodnené aj skutočnosťou, že termín dražby sa mal uskutočniť dňa 11.06.2024.

30. Neodkladné opatrenie je za daného stavu jediným efektívnym prostriedkom ochrany pred pozbavením žalobcu jeho vlastníckeho práva k zálohu. Inštitút neodkladného opatrenia má za svoj cieľ rýchlo a pružne riešiť situácie, kedy je potrebný okamžitý zásah súdu, pretože po určitom čase by mohlo dôjsť k ťažko napravitelnému stavu. Nemožno v tejto súvislosti opomenúť ani fakt, že výkon záložného práva sa v podmienkach Slovenskej republiky realizuje bez ingerencie súdu.

31. Čo sa týka námietky žalovaného v 2./ rade o nedostatku jeho pasívnej vecnej legitímácie, odvolací súd túto považuje za nedôvodnú. Žalovaný v 2./ rade namietal, že na nariadenie neodkladného opatrenia voči nemu neboli splnené procesné podmienky, pričom mal za to, že nakoľko bolo žalovanému v 1./ rade zakázané vykonať záložné právo toto platí aj voči nemu ako dražobníkovi, keďže zákon zakazuje dražobníkovi vykonať dražbu, ak je jej vykonanie súčasne zakázané aj navrhovateľovi dražby. S tvrdením žalovaného v 2./ rade sa odvolací súd nestotožnil a mal za to, že v zmysle právnej úpravy dobrovoľnej dražby, dražbu vykonáva dražobník na návrh záložného veriteľa, v ktorom tento vyhlasuje, že má splatnú pohľadávku zabezpečenú záložným právom v určitej výške. (viď rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/64/2020, publikovaný pod R 27/2023) Neodkladné opatrenie nariadené voči žalovanému v 2./ rade považuje odvolací súd za odôvodnené a opodstatnené, nakoľko je to práve dražobník, ktorý v čase podania návrhu, ako aj rozhodovania súdu uskutočňoval právne kroky smerujúce k vykonaniu dobrovoľnej dražby predmetnej nehnuteľnosti. Preto bolo namieste aj vo vzťahu k nemu dočasne upraviť pomery a uložiť mu povinnosť, tak ako to rozhodol súd prvej inštancie.

32. Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie v napadnutom rozsahu podľa ust. § 387 ods. 1 a ods. 2 CSP ako vecne správne potvrdil.

33. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách bola skutočnosť, že úspešnému žalobcovi v súvislosti s odvolacím konaním žiadne trovy nevznikli a neúspešný žalovaný v 2./ rade nemá nárok na ich náhradu.

34. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolaateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolaateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).